

Christian Ohm Casparus Bergen von

Disputatio De Commodato

Rostochii: Myliandrus, 1610

<http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn72867081X>

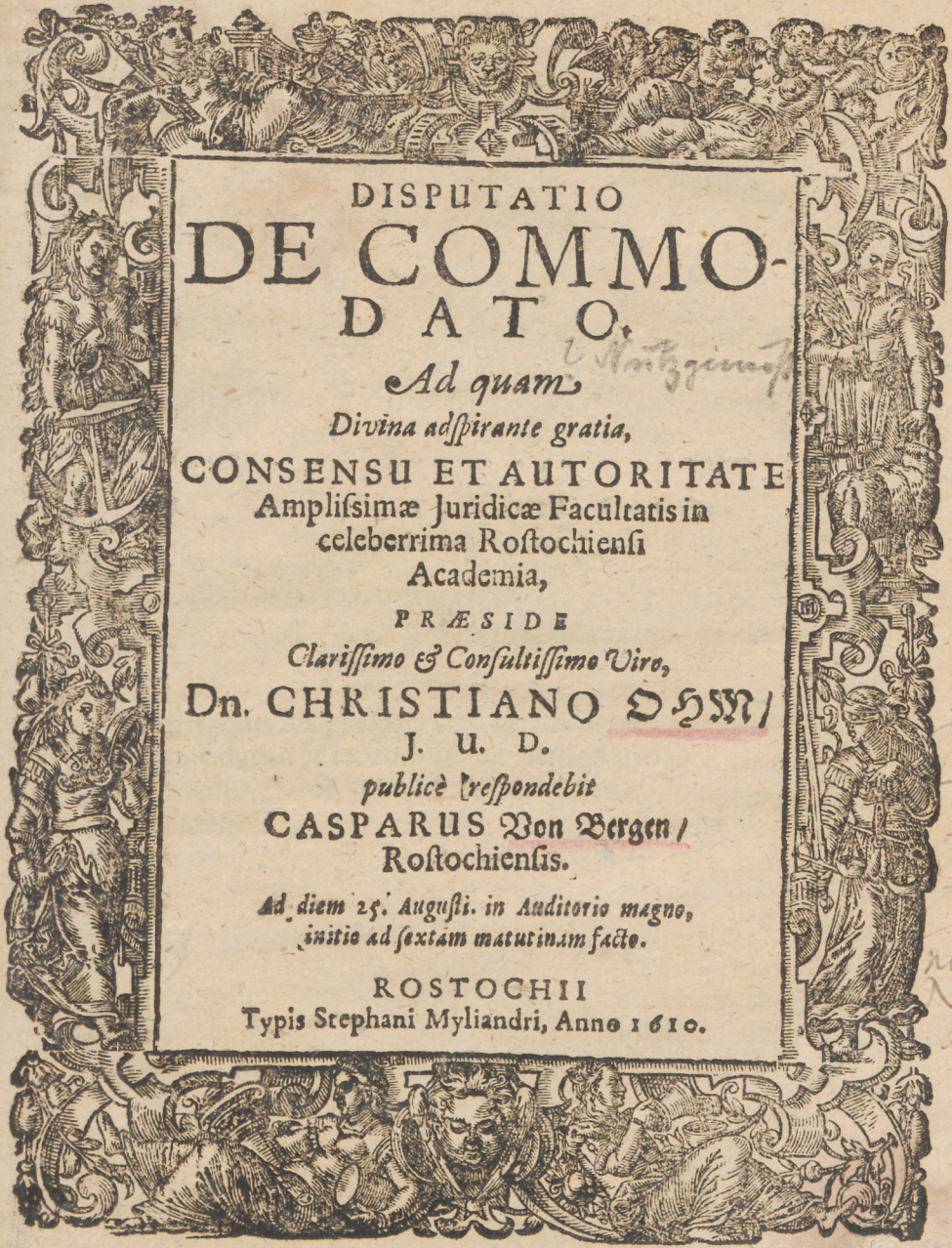
Druck Freier  Zugang



Chr. Ohm (L. von Bergen)

R. U. nr. 7610

Vert. 1a



DISPUTATIO
**DE COMMO-
DATO.**

Ad quam

Divina adspirante gratia,

CONSENSU ET AUTORITATE
Amplissimæ Juridicæ Facultatis in
celeberrima Rostochiensis
Academia,

PRÆSIDE

Clarissimo & Consultissimo Viro,

Dn. CHRISTIANO D. H. N.

J. U. D.

publicè respondet

CASPARIUS von Bergen
Rostochiensis.

*Ad diem 25. Augusti. in Auditorio magno,
initio ad sextam matutinam facte.*

ROSTOCHII

Typis Stephani Myliandri, Anno 1610.

*no
Nota
am*



DISPUTATIO
DE COMMODATO.

THESIS I.



Commodatum, quasi cum præscripto utendi modo datum, est contractus, quo res gratis utenda datur ad tempus, finem, modumve certum, ea lege, ut eadem ipsa reddatur.

I I.

Inter commodatum & utendum datum, Labeo volebat, tantum interesse, quantum inter genus & speciem. Commodari enim rem mobilem, non etiam soli utendam dari etiam soli. Sed proprie commodatam rem dici & quæ soli est, cum Cassio Iulianus existimat.

I I I.

Contractus hic plerumque; solam utilitatem continet ejus cui commodatur, interdum tamen solum propter commodantem: veluti si quis sponsæ vel uxori, quo honestius culta ad se deduceretur, commodavit, interdum propter utrumque; veluti si communem amicum ad coenam invitaverimus, tuque ejus rei curam suscepisses, & ego tibi argentum commodaverim, celebratur.

I V.

Constituitur consensu contrahentium & rei interventu, quo cum præcipue perficiatur, re contrahi commodatum dicitur, nulla enim ex eo obligatio esse potest, nisi quid traditum sit ab una parte, acceptum ab altera.

V.

Res tam soli quam mobiles, etiam incorporales commo-
dari possunt, nec refert alienæ sint an propriæ, ita ut etsi fur
vel prædo commodaverit, habeat commodati actionem: ex-
cipiuntur tamen res, quæ usu consumuntur, nisi forte ad
pompan vel ostentationem quis accipiat.

V I.

Sæpè etiam, teste Cajo, ad hoc commodantur pecuniæ,
ut dicis gratia numerationis loco intercedant.

V I I.

Sicut autem voluntatis & officij magis, ut Paulus lo-
quitur, quam necessitatis est commodare, ita modum com-
modati finemq; præscribere ejus est, qui beneficium tribuit :
cum autem id fecit, tunc finem præscribere & retroagere,
atq; intempestivè usum commodatæ rei auferre, non offi-
cium tantum impedit: sed & suscepta obligatio inter dan-
dum accipiendumq;.

V I I I.

Ufus certus, tempore vel expresso, verbi gratia, equum
me petere commodato ad quatuor dies: vel tacito, si usum
indicem, veluti si dicam: ut eam Lubecam, exprimitur: tum
enim tantum temporis intelligitur præfixum, quanto com-
modè hoc iter conficere possim. Adjuvari quippe nos non
decipi beneficio oportet.

I X.

Hinc, si ad certum usum & præfinitum tempus res com-
modata sit, an finito tempore non tamen impleto usu, res
possit à commodatario auferri, quæritur? Et obtinuit com-
modantem repetere posse, si justum tempus, quo usus rei
potuit impleri, sit transactum.

X.

Commodata autem res tunc intelligitur, si nulla merce-
de ac-

de accepta vel constituta, res alicui utenda data est, alioquin mercede interveniente, locatus tibi rei usus videtur. Gratuitum enim debet esse commodatum.

X I.

Rei commodatae & possessionem & proprietatem retinemus: nemo enim commodando rem facit ejus, cui commodat.

X I I.

Oritur ex hoc contractu actio commodati, directa seu principalis & contraria, utraque civilis, personalis, bonae fidei, & rei persecutoria.

X I I I.

Directa competit commodanti, sive dominus sit sive non (neque non domino dominij quaestio referri potest, nisi verus dominus agat) adversus commodatarium ejusque heredem ob rem restituendam finito tempore, quo ea re usus est, vel uti potuit.

X I V.

Duabus rebus commodatis, recte de altera commodati agi posse Vivianus voluit, quod ita videri verum, si separatae sint, Pomponius scripsit. Nam cum qui carrucham puta, vel lecticam commodavit, non recte acturum de singulis partibus.

X V.

Quid si duobus vehiculum commodatum sit simul. Celsus filius scripsit libro sexto digestorum quaeri posse: utrum unusquisque eorum in solidum, an pro parte teneatur? & ait, unumquemque in solidum ad ejus restitutionem teneri: quare duo quodammodo rei habebuntur & si alter conventus praestiterit, liberabit alterum.

X V I.

Apud veteres de hujusmodi speciebus dubitatum, refert Ulpianus, rem tibi dedi, ut creditori tuo pignori dares: dedisti.

disti. Non repignoras, ut mihi reddas, Labeo & Ulpianus commodati actionem locum habere putant. Idem Labeo dicit, si à me culpa absit repignorandi, Creditor autem nolite reddere pignus, competere tibi ad hoc duntaxat commodati, ut tibi actiones adversus eum praestem. Absesse autem culpa à me videtur, sive jam solvi pecuniã, sive solvere paratus sum.

XVII.

Quinimò & qui alias re commodata utitur, non solum commodati verum etiã furti quoq; tenetur, ut Julianus libro undecimo digestorũ scripsit. Planè qui rem deteriore dolo culpave factam restituerit, tenebitur, nisi id quod interest praestetur, propriè enim dici rem non redditam, quæ deterior redditur. Ulpianus monet.

XVIII.

Unde, si commodavero tibi equum, quo uteris usq; ad certum locum; si nulla culpa tua interveniente, in ipso itinere equus deterior factus sit, non teneris commodati. Nam ego in culpa ero, qui in tam longum iter commodavi, qui eum laborem sustinere non potuit.

XIX.

Venit in hanc actionem, damnum dolo malo, culpave etiam levissima illatum: dolum solum praestat, qui ita convenit, vel qui sua duntaxat causa, vel si quis ludos edens praetor scenicis, vel ipsi praetori quis ultro commodavit. Quod si duntaxat accipientis gratia, quod plerumq; fieri solet, talis diligentia praestanda est, qualem quisq; diligentissimus paterfamilias rebus suis adhibet; at si utriusq; causa commodatum fuit culpa levis.

XX.

Adeos, qui utendum accipiunt, damnum injuria ab alio datum, non pertinere Julianus ait, qua enim custodia consequi potuit ne damnum injuria ab alio dari possit? Sed Marcellus interdum esse posse ait, sive custodiri potuit, ne
damnum

damnum daretur, siue ipse custos damnum dedit, quam sententiam Marcelli. Ulpianus probat.

XXI.

Casum fortuitum, ut vim divinam vel humanam, & damna fatalia commodatarius non præstat, nisi aliqua eius culpa interveniat, vel casus præstationem pactione in se transfulerit, vel res æstimata commodata fuerit.

XXII.

Argentum commodatum, si tam idoneo seruo meo tradidissem ad te perferendum, ut non debuerit quis æstimare, futurum, ut à quibusdam malis hominibus deciperetur, tuum non meum detrimentum fore, si id mali homines intercepissent, Julianus respondit.

XXIII.

In eo qui missus, ut commodatam rem repeteret, cum recepisset, aufugit: Ulpianus distinguit, si dominus ei dari iussit, domino perire, si commonendi causa miserat, ut referretur res commodata, ei qui commodatus est.

XXIV.

Plane si res commodata dum refertur perire: siquidem ego mandaveram, per quem remitteret, periculum meum erit, si vero ipse cui voluit commisit, æque culpam mihi præstabit, si sui causa accepit.

XXV.

Tandem etiam ea, quæ rem commodatam sequuntur, ut & fructus & quæstus, si quis ex re commodata perceptus est in hanc actionem veniunt: neq; enim ante eam rem quæstui cuiq; esse oportet, priusquam periculo eius sit.

XXVI.

Contraria commodati actio datur commodatario & eius heredi, contra commodatorem ejusq; heredes ex his fere causis: si in tempestive rei commodatæ usus à commodatore fuerit revocatus.

Si

Si in rei commodatae conservationem majores impensas fecit, modica enim impendia verius est, ut sicuti cibariorum, ad commodatarium pertineant. Si in damnum commodatarii rem vitiosam sciens commodavit, ut puta vasa vitiosa, ubi infusum vinum vel oleum corruptum effusumque est.

Si dominus rem commodatam surripuit, & ejus aestimationem à commodatario consecutus est. Et tandem si rem commodatam perdidit & pro ea pretium dedi: deinde res in potestate tua venit, Labeo ait contrario judicio aut rem mihi praestare re debere, aut quod à me accepisti reddere.

Si Servus quem tibi commodaverim furtum fecerit, utrum sufficiat contraria commodati actio, quemadmodum competit, si quid in curationem servi impendisti: an furti agendum sit quaeritur? Et furti quidem noxalem habere, qui commodatum rogavit procul dubio esse, contraria autem commodati tunc cum teneri, cum sciens talem esse servum, ignorantem commodavit, Paulus statuit.

Quod autem contrario judicio quisque consequi potest id etiam recto judicio, quo cum eo agitur, potest saluum habere jure pensationis.

Non minus autem directa quam contraria commodati actio concurret cum alijs actionibus, de quibus passim sub hoc titulo.

PARERGA.

I. Verum probatio, quae fit per immersionem sagarum in aquam frigidam, furi consentanea sit?

II. Sponsus, si moriatur ea ipsa nocte, qua primum concubuit, nondum habita consuetudine conjugali cum sponsa, an nihilominus sponsae debeat id, quod vel ex pacto dotali vel ex consuetudine aut statuto de bonis defunctorum maritorum viduae lucriantur?

